

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 11—12.
Marras—Joulukuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.

25:s vuosik. 1920

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 4 mk. koko vuodelta. —

Itseopiskelu ja itsekasvatus.

(Neiti Laina Väinölä lähettänyt esitelmä Jyväskylän k.m. kokoukseen kesäkuun 5—6 p. 1920).

Jokainen kyllä tietää, mitä on itseopiskelu ja itsekasvatus, jotka molemmat ovat hyvin tärkeitä jokaiselle ihmiselle, ken haluaa menestyä elämässään.

Koulussa kuuromykkä oppii paljon ja myöskin hän pitää itsensä kurissa opettajien avulla. Mutta usein lopetettuaan koulunsa hän jättää harrastukset lukemiseen sekä luonteen kasvatukseen. Hän alkaa tulla välinpitämättömäksi ja veltoksi kaikesta. Moni kuuromykkä ajattelee, että olisi hauska olla työttömänä ja vapaana kaikista huolista. Mutta hän erehtyy. Laiska ja veltto ihminen ei voi olla koskaan onnellinen. Ainoastaan se ihminen, joka tekee työtä ja omistaa harrastuksia, voi olla onnellinen. Sillä työ antaa iloa ja tyytyväisyyttä ihmiselle. Se auttaa ihmistä itsekasvatuksessa. Sananlasku sanoo: Joutilaisuus alentaa, mutta työ ylentää!

Jokaisella on usein vapaata aikaa työn jälkeen ja pyhisin. Mutta moni ei tiedä, miten kuluttaa aikaansa. Toiset makaavat päivälläkin, toiset menevät joutaviin kyläilemisiin tai juoruilemisiin ja huonoihin seuroihin. Mutta nämä ovat huonoja tapoja. Loikoilemisten ja kyläilemisten sijasta harrastettakoon urheilua tai kotivoimistelua. Juorujen ja huonojen seurojen sijasta kirjallisuuden lukemista. Kuuromykkä tarvitsee paljon oppia, enemmän oppia tulla koulun kuulevien tasolle. Sillä kuuromykkä on köyhempi kuin kuuleva henkisessä suhteessa. Sentähden jokaisen kuuromykän täytyy lukea ja oppia paljon koko elämässään. Jokaisen täytyy koettaa ymmärtää ja ajatella sitä kirjaa, jota lukee. Sillä tavalla ajatuskyky kasvaa. Siten opiskelija voi kehittyä eteenpäin. Suurin

osa kuuromykistä kirjoittaa kovin virheellisesti ja huolimattomasti. Virheellinen kirjoitus herättää aina epämieluisia tunteita tai vastenmielisyyttä toisissa, mutta virheetön kirjoitus herättää mieltymystä ja kunnioitusta kirjoittajaa kohtaan. Jokaisen kuuromykän täytyy oppia kirjoittamaan oikein. Moni kuuromykkä ei viitsi oppia, vaan pyytää aina toista korjaamaan. Sellainen välinpitämätön kuuromykkä ei opi mitään. Ainoastaan se opiskelija oppii itsestään, joka panee muistiinsa kaikki ja ponnistaa omiin voimiin kirjoittaa oikein. Sillä riippumaton itenäisyys on itseopiskelijan varma tuntomerkki.

Kuuromykän elämä on usein yksinäistä. Mutta kuuromykkä voi löytää paljon seuraa, jos hän osaa sitä etsiä esimerkiksi kirjallisuudesta, luonnosta tai urheilusta. Kuuromykkä saa hyvän ja korvaamattoman toverin hyvästä kirjallisuudesta yksinäisessä elämässä. Ei mikään tuota suurempaa ja oikeata nautintoa ihmiselle kuin kirjallisuuden lukeminen ja henkinen ja ruumiillinen työ.

Usein saa kuulla ikäviä uutisia k.m.-piireistä. Moni k.-mykkä on vajonnut alaspäin koulun jälkeen, toisesta on tullut petturi, toisesta varas ja niin eteenpäin. Opettajat surevat tätä ja me, toverit, häpeämme tätä. Moni k.-mykkä muuttelee paikasta paikkaan, matkustelee huvikseen ja tuhlailee rahaa. Laiska ja epärehellinen ihminen ei koskaan menesty elämässään, ihmiset halveksivat häntä, eivätkä luota häneen. Ja hän tuntee itsensä onnettomaksi ihmisten halveksimana ja omantunnon vaivaamana. — Jokaisen ihmisen täytyy pyrkiä kunnolliseksi kansalaiseksi ja elää itsensä sekä toisten hyödyksi

ja iloksi. Kuuromykän pitäisi oppia tukahuttamaan alhaisia ominaisuuksia ja kasvattamaan itsensä paremmaksi ja rehellisemmäksi, sillä tavalla, että hän lukisi hyvää kirjallisuutta, seurustelisi kunniallisten ihmisten kanssa ja karkaisi luontoansa voimistelulla ja itsekieltäytymyksellä. Eittämätön totuus on se, että missä ei ole Jumalan uskoa, siellä ei ole onnea eikä rauhaa. Suurimmat kirjailijat, Shakespeare, Schiller ja Müller ovat sanoneet, että Jumalan pelko on hyvä keino itsekasvatuksessa ja Jumalan usko tuottaa hiljaisista onnea ja rauhaa. Sitten vasta ihminen ymmärtää, että tässä piilee hiljainen onni ja menestyksen salaisuus.

Laina Vainola.

Puhtaudesta.

I.

Ulkonainen eli ruumiin puhtaus.

Terveys on kallis lahja ihmisille. Terve ihminen on onnellinen, sillä hän voi tehdä työtä, olla hyödyksi toisille sekä ansaita toimeentulonsa. Onnellinen on ihminen, joka jo vanhemmiltaan on perinyt terveen ruumiin ja terveet jäsenet. Viisas ihminen koettaa hoitaa ruumistaan, että se pysyisi terveenä vanhuuteen saakka. Mutta ajattemattomat ihmiset turmelevat terveytensä huonolla elämällä: juoppoudella, epäsiivyydellä, sopimattomalla ruualla, varomattomuudella ja laiskuu-della.

Ihmisen terveydellä on monta vihollista. Sellaisia vihollisia ovat äskenmainitut: juoppous, epäsiivys, sopimaton ruoka, varomattomuus ja laiskuus. Mutta erittäin vaarallinen terveyden vihollinen on myöskin *lika, likaisuus*.

Liassa on pienen pieniä kasviolioita eli *baktereja* (= taudin siemeniä). Me emme voi nähdä paljaalla silmällä baktereja. Niin pieniä ne ovat. Mutta suurennuslasilla tutkimalla voimme liasta löytää monenlaisia baktereja, joista syntyy vaarallisia sairauksia ihmisissä ja eläimissä. Tarttuvat taudit syntyvät ja leviävät bakteereista. Sentähden on likaisuus huoneissa, ilmassa, ruuassa, vaatteissa, ruumiissa, käsissä kovin vaarallista terveydelle. Likaisuutta vastaan on ihmisen kovin taisteltava. Puhtautta on harrastettava.

Puhtaus kodissa ja asunnoissa. Yksinkertainen-

kin koti voi olla hauska ja terveellinen, jos se pidetään puhtaana. Rikas kotikin voi olla ikävä ja epäterveellinen, jos siinä vallitsee likaisuus ja epäjärjestys. Asunto pitää olla puhdas ja siisti. Lattia pitää pestä ja lakaista usein niin pian kuin se on tullut likaiseksi. Lattiaa ei saa lakaista kuivalla luudalla, vaan kostealla. Kosteaan luutaan tarttuu pöly lattiasta, eikä se pääse kuivana lentämään ilmaan ihmisten hengitettäväksi. Lakaisun jälkeen on pöly pyyhittävä huonekaluista tarkoin. Pölyä ei saa jättää mihinkään nurkkaan, ei huonekalujen alle, ei vaate- eikä ruokasäiliöihin, ei taulujen puitteisiin eikä kirjahyllylle. Huoneeseen on laskettava auringonvaloa niin paljon kuin mahdollista. Ja puhdasta ilmaa on päästettävä ikkunasta, ilmareiästä tahi ovesta. Ilma pilaantuu pian huoneessa, missä monet ihmiset asuvat, tahi missä ruokia valmistetaan. Me saamme päänsärkyä tahi rupeamme oksentamaan huoneessa, missä paljon ihmisiä on ollut kauan aikaa. Samoin käy esim. ajaessamme ahtaassa, ihmisten täyttämässä rautatievaunussa. Siellä ei ole puhdasta ilmaa, sentähden tulemme kipeiksi. Siis: puhdistu, uudistu usein ilma huoneessa! Elä pelkää avata ikkunaa talvellaan. Se on terveydelle tärkeätä. Pidä asuntosi puhtaana ja hyvässä järjestyksessä, silloin on siinä hauska asua terveenä.

Ruokaaineitten ja ruuanlaiton puhtaus. Ruokasäiliöt ovat pidettävä puhtaina ja ilma niissä raittiina, että ruokaaineet, jauhot, leipä, liha, voi, maito y. m. pysyvät puhtaina. Ruokaaineisiin ei saa päästä pölyä, sillä pölyssä voi olla baktereja. Ei saa laskea karpäsiä lentelemään ruokaaineisiin, sillä karpästen jaloissa ja ruumiissa on pölyä ja baktereja. Erittäinkin on *maito* varjeltava puhtaana, sillä se pilaantuu pian jos sitä pidetään likaisissa astioissa ja pahassa ilmassa. Lypsäjällä, joka lypsää lehmän pitää olla puhtaat kädet ja puhtaat astiat maitoa varten. Lehmät ovat myös pidettävä puhtaina, ettei niistä lypsettäessä putoa likaa ja karvoja maitoon.

Ruoka on myös keitettävä ja valmistettava puhtaasti. Keittäjällä pitää olla puhtaat kädet ja siistit vaatteet. Keittoastiat, padat, pannut, lautaset y. m. pitää olla tarkoin puhdistetut. Usein tarjotaan ruoka likaisissa astioissa. Usein löytää ruuasta roskia, torakoita, jopa hiuksia, joita on pudonnut emännän tahi palvelijan tukasta. Jokainen tietää, kuinka inhoittavaa on saada pitkän

hiuksen suuhunsa voissa, leivässä tahi puurossa! Pitäköön keittäjä hiuksensa tarkoin kammattuina.

Juomavesi on huolellisesti hoidettava puhtaana. Vedestä tulee usein ihmisen ruumiiseen pahoja taudinsiemeniä, kuten lavantaudin, koleran ja monien vatsa- ja suolitautien bakteereja. Sentähden on *kaivot* ja niitten ympärykset pidettävä siisteinä, ettei niihin pääse likaa. Kulkutautien aikana on juomavesi aina keitettävä ja sitten jäädytettävä käytettäväksi.

Ruumiin puhtaanapito. Me suomalaiset olemme onnelliset kun meillä on hyvät saunat, joissa usein saamme kylpeä ja pestä koko ruumiimme. Sauna on tehnyt Suomen kansasta terveen ja sitkeän.

Mutta ihmisten pitää pestä vedellä ja saippualla kasvonsa ja kätensä jokapäivä ja varsinkin jokakerta ennen ruualle rupeamista. Liikkuessamme ulkona töissä, tervehtiessämme monia ihmisiä, matkustaessamme junissa ja laivoissa tarttuu aina likaa käsiimme. Voimme saada taudin siemeniä jokapaikasta. Pidellessämme ruokaa käsissämme tarttuu lika niistä ruokiin ja menee suuhumme. Sentähden on tärkeätä, että aina ennen ruuallemenoa kädet pestään. Samoin on tärkeää, että hampaat ja suu puhdistetaan hyvin. Kun ahkerasti käytämme saippuaa, vettä ja harjaa niin säästymme monista ikävyyksistä.

Vaatteiden puhtaus. Pysyäksemme terveinä täytyy ihmisen pitää vaatteensa puhtaina. Kun vaatteet likaantuvat, on ne pestävät ja päälle on otettava puhtaat vaatteet. Moni ihminen pitää huolta siitä, että vain hänen *päälyysvaatteensa* takkinsa, housunsa, hameensa, puseronsa ovat siistit, mutta ei pidä puhtaita *alusvaatteita*. Alusvaatteitten puhtaus on tärkeintä. Paita ja alushousut eli liinavaatteet pitää usein vaihtaa ja puhdistaa. Sillä niihin tulee ruumiista hikeä ja likaa. Se on epäterveellistä. Hikiset alusvaatteet ja sukat pitää usein vaihtaa puhtaisiin. Myös sänkyvaatteita pitää usein tuuleuttaa ulkoilmassa ja puistaa pöly niistä pois. Peitot, lakanat, patjan ja tyynyjen päälliset on pestävä säännöllisesti. Siten pysyy vuode terveellisenä.

Erittäin tärkeää kodissa on, että *lapset* pidetään puhtaina. Lasten huone pitää olla siisti. Heille pitää toimittaa raitista ilmaa tarpeeksi. Lapsia on usein pestävä ja opetettava siisteyteen. Heillä pitää olla puhtaat vaatteet ja heidän ruokansa pitää

olla siistiä. Äiti ja hoitaja eivät saa koskea lapsiin likaisilla käsillä.

Kun jokaisessa kodissa rakastetaan puhtautta, järjestystä ja siisteyttä, niin on koti hauska; siinä on hyvä asua. Ja puhtautta noudattava kansa pysyy terveenä.

H. N.

Opettaja Aapo Jukolan muistoksi.

Sydämeistä nousee raskas huokaus: Voi Jumalani, miksi Sinä veit minulta parhaimman lohduttajani ja isällisen ystäväni, setä Jukolan! Ja ajatukset takovat kuumeisesti: kuollut, kuollut on Aapo setä — — poistunut ikiajoiksi — — nyt ei ole enää häntä, rakasta setä Jukolaa . . . !

Vaikka aavisteltiin jo kauvan aikaa setä Jukolan lähenevästä elämänlopusta, niin kuitenkin odottamatta saapui viesti hänen elämänlankansa katkaisemisesta. Niin, miksi tuoni tempasi juuri hänet vielä miehuuden voimissa olevan kuuromykkäin lämpimän vaalijan ja k:m sivistyksen uutteran työntekijän! Vainaja oli suuresti pidetty opettajana ja ihmisenä. Hän oli luonteeltaan lämmin, herkkä ja iloinen, siksipä häntä rakastettiin paljon. — Muistan kouluajoltani useita hänen uhrautuvia töitönsä. Hän kävi usein katsomassa oppilaittensa asuntoja, kävi lohduttamassa sairaita, käännytti juoppoja miehiä raittiuteen, hankki työtä työttömille, auttoi köyhiä, neuvoi hairahtuneita, piti jumalanpalveluksia pyhinä, silloin kun koulun johtaja, pastori Nordman vainaja sattui olemaan sairaana. Ei opettaja Jukola koskaan ajatellut itseänsä eikä säästännyt vaivojansa. — „Hauska on alkaa taas rakasta työtäni koulussa. Jumala antakoon voimaa, että voisin edes vähässä määrin sammuttaa oppilaittani sielunjanoa. Oi, miten edesvastuullista on seisoa noiden kirkkaitten silmäparien edessä, jotka ahmivat joka sanan — niin, joka kirjaimen huultani — —,“ näin kirjoitti setä Jukola minulle joku aika sitten. Katsellessani rakkaan vainajan paksua kirjepinkkaa, täyttää mieleni jäätävä suru ajattellessani, että olen kadottanut todellakin äärettömän paljon näiden kirjeiden lähettäjässä, joka oli minulle läheisin kaikista vanhoista ihmisistä, vieläpä täytyy minun tunnustaa, että setä vainaja ja Maiju tati (rva Jukola) olivat minulle kuin omat vanhempani. Kadotin vainajassa uskottuni, lohduttajani, innostuttajani ja isällisen, uskollisen

ystäväni, joka ymmärsi täydellisesti minun luonteeni ja ajatukseni. Olimmehan olleet 19 vuotta yhdessä. Kouluaikanani hän oli minulle enemmän kuin opettaja. („Eräs kiittolaisuuden velassa oleva“ nimellä varustetussa kirjoituksessani kirjoitin muistelmia hänestä hänen täyttäänsä 50 v. tässä lehdessä) ja kouluni jälkeen keskeytymättömässä kirjevaihdossa. Ja olemme pysyneet aina hyvinä ystävinä huolimatta joskus sattuneista erilaisten mielipiteittemme yhteentörmäyksistä. Nyt tunnen itseni kuin orvoksi „isäni“ kuoleman johdosta.

Omituinen on kohtalon sattuma, että tuoni on temmannut näin lyhyenä aikana kolme opettajaa Turun k:m koulusta, ensin johtaja Nordmanin, sitten opet. Tekla Holmströmin ja nyt op. Jukolan. Nämä kolme vainajaa olivat olleet hyviä ystäviä keskenänsä ja kuuromykkäin uskollisimpia, pitkäaikaisimpia opettajia ja hyväntekijöitä.

Rauha kolmikolle!

Ja nyt, rakas setäni, kiitos, kiitos isällisestä hellydestänne ja huolenpidostanne, jota uhkuu minulle omistetuissa kirjeissänne sekä sanoissanne ja juuri tämä seikka oli auttanut minua ponnistamaan eteenpäin ja kestäämään kaikki. Enkä ole koskaan kyennyt korvaamaan ääretöntä hyvyyttänne, vaan Te, ollen vaatimaton ja epäitsekäs luonteeltanne, ette koskaan toivonut palkkiota eikä kiitostakaan. — Minä tiedän saaneeni Teiltä pyytämäni siunauksen, joka on seuraava minua elämäni loppuun asti.

Rauha ja lepo rakastetulle vainajalle, Aapo sedälleni!

Laina Vainola.

Muistojuhla Aapo Jukolan kuoleman johdosta.

Sunnuntaina lokakuun 3 p:nä vietettiin Turun kuuromykkäinkoululla etupäässä opettajain ja oppilaiden keskuudessa juhlahetki sen johdosta, että Aapo Jukola, taitava ja työhönsä innostunut opettaja on kuoleman kautta siirtynyt pois joukostamme. Koulun juhlasali oli tilaisuutta varten kukilla kaunistettu ja kateeterin yläpuolella oli männynhavuseppeleen ympäröimä vainajan kuva, jonka koulun entinen oppilas Lauri Wainola on aikoinaan maalannut. Kutsuvieraina olivat tilai-

suudessa läsnä myöskin Turussa asuvat vainajan omaiset ja entiset oppilaat sekä samoin ne kuuromykkäin opetuslalla toimineet henkilöt, jotka nykyään asuvat paikkakunnalla.

Ohjelma, jonka alku- ja loppunumeroina olivat virret 529 ja 272 järjestyi aivan kuin itsestään sen syvästi uskonnollisen hengen mukaiseksi, joka kokonaan täytti vainajan sielun hänen sairautensa pitkinä päivinä. Opettaja H. M. Rekola onnistuneessa ja kauniissa puheessaan loi katsauksen hänen elämänvaiheisiinsa sekä hänen harrastuksiinsa ja toimiinsa eri aloilla, valaisten erikoisesti hänen merkitystään kuuromykkäin opetus- ja kasvatustyössä. Opettajakuoro lauloi neliäänisesti Sii-onin kanteleesta laulut 149 ja 357, joista vainaja usein sairaana ollessaan sai lohdutusta sielulleen ja jotka senvuoksi olivat käyneet hänelle erikoisen rakkaiksi. Kuuromykkäinkoulun oppilaat Uno Söderlund, Irene Merivirta ja Hanna Vatanen lausivat tilaisuuteen sopivia runoja, joista yksi oli vainajan sepittämä „Kuuron huokaus“. Kahvinjuonnin jälkeen lausui rouva R. Lehto vielä runon ja johtaja E. J. Pesonen luki lopuksi raamatusta toisen korinttilaiskirjeen 5:1—10 sekä Psalmin 103.

Kaikessa vaatimattomuudessaan jätti juhla läsnäolijain mieliin pysyväisen ja kauniin muiston liittyen välittömästi niihin muistoihin, joita vainajan ihanteellinen persoonallisuus jätti jälkeensä.

Pieniä vertauksia jokapäiväisestä elämästä.

„Näin Jeesuskin tekee.“

»Elle» oli muutaman päivän vanha pikkuinen karitsa. Koska se oli vielä hento ja voimaton seuratakseen emäänsä metsään, sai se oleskella kotosalla ja syödä rakennusten ympärillä sille niin mieluisaa ruohoa.

Rakennusten lähistöllä on useita oja. Ja vallaton »Sirku»-emä hyppäsi usein niiden ylikin aivan tarpeettomasti. »Elle» tietysti yritti seurata emäänsä. Siltaa myöten oli se usein astua tepassut yli ojan. Mutta kun ei siltaa sattunut olemaan aivan »nenän edessä», ei se ymmärtänyt sitä hakeakaan, muilla keinoin vaan yritteli ylikin mennä. Ensin se tipautti itsensä ojaan ja yritti sitten ryömiä vastaista reunaa ylös. Mutta ojat

olivat siksi syviä, ettei se temppu usein onnistunut. Kun olin paimen, nostin sen silloin tavallisesti heti ylös.

Kerran se niinkään oli taas ojassa. Mutta nyt en kiirehtinytkään heti auttamaan, vaikka olin saapuvilla. Tahdoin asettaa sen pikku koetuk-selle. Säälin sydämestäni sitä raukkaa ja kyy-neleet tippuivat silmistäni katsellessani sen tur-hia yrityksiä nousta pois ojasta. Vaivoin saatoin pitää sen hetkisen auttamatta. Sillä sydämeni oli sääliä ja auttamisen halua täynnä. Emäkin juoksenteli hätäisenä ja katsoi minuun kuin olisi tahtonut sanoa: »Miksi et nyt auta?» Mutta minunkin mittani oli jo täysi. Äkkiä nostin sen syliini ja kyynelteni virratessa hyväilin sitä, samalla itsekseni kerran toisensa perään kuiska-ten: »Näin Jeesuskin tekee!»

*

Me ihmiset olemme itsestämme heikot kuin tuo karitsa. Mekään emme omin voimin voi nousta »ojista», joihin useinkin joudumme. Ja pitkälle tuntuu aika, kun ei vaan apua heti tule. Mutta älä pelkää jääväsi auttamatta. Odota hetkinen — hetkinen, joka sinun mielestäsi voi tuntua ijäisyydeltä! Sinun paimenesi, Jeesus, näkee kyllä sinut ja *aivan pian* auttaa Hän sinut pois »ojasta». Sinun tulee vaan kärsivällisesti odottaa Hänen aikaansa. Sinun tulee ahkeraan huutaa Häntä avuksesi. Kun näin teet, tulet varmaan autetuksi. Hän ei voi olla sinua autta-matta, sillä Hänen sydämensähän halkee lau-peudesta sinua kohtaan, niin että Hän kaiketi armahtaa sinua. Kun kestät hetkisen, painaa Hän sinut sitä hellemin rintaansa vasten. Hän rakastaissaan sinua vaan kurittaa. — Oi, että sen aina muistaisimme ja uskoisimme! »Herra, lisää meille uskoa!»

Anna.

Esitelmä

jonka E. Savisaari piti Turun ja sen ympäristön kuuro-mykkäin piirikokouksessa 18 p:nä syysk. 1920.

Kun viime vuonna täällä pidettiin ensimmäi-sen kerran Turun ja sen ympäristön kuuromyk-käin piirikokous, niin silloin opettaja J. K. Palo-maa piti esitelmän maanviljelysaatteesta Suo-men kuuromykille. Samoin tämä kysymys on ollut esillä hyvin monta kertaa kuuromykkäin

yleisissä kokouksissa, aistiviallisopettajain yleis-sissä kokouksissa, Suomen k.m. liiton edustajain kokouksissa ynnä k.m. auttajayhdistyksissä. Tähän asti me olemme jo saaneet yksityisen maanviljelyskoulun Nuutilaan, Savossa.

Me tiedämme, että maanviljelys on maamme pääelinkeino. Se on myöskin sopiva ammatti Suomen kuuromykkäpojillekin.

Kuuromykkäin puhekouluista lähtee joka toi-nen vuosi nuoria poikia. Enimmiten he menevät kotiseudulle auttamaan isäänsä maanvilje-lystöissä. Mutta on kuitenkin kummallista, etteivät he kaikki pysy siellä maalla maanvilje-lystöissä, vaan osa niistä lähtee pois kotoa maan-viljelystöistä maailmaan ja kaupunkiin työn-hakuun ja jonkun ammatin oppiin.

Minä olen tutkinut asioita, mikä on syynä, etteivät k.m. pojat viihdy kotona, vaan pyrkivät pois kotoa kaupunkiin. Minä olen nyt tullut siihen käsitykseeni, että se ainoastaan riippuu koti- ja perhe-oloista.

Kun k.m. pojat käyvät koulussa, niin heillä on paljon ystäviä ja tovereita, joiden kanssa keskustelevat paljon. Opettajat puhuvat ja keskustelevat kuuromykkien kanssa ystävälli-sesti. Kuuromykillä on hauskaa, kun voivat kes-kustella opettajien kanssa, mitä tarvitaan ja vielä kortteerissa emännän ja isännän kanssa, kun he ovat tottuneet ymmärtämään kuurojen puhetta.

Kun koulunkäynti päättyy, niin pojat tahto-vat mennä kotiinsa vanhempiensa luo auttamaan maanviljelystöissä. He kotona tahtoisivat seu-rata koti- ja perheasioita, mutta eivät voi ilman tulkkia. He toivovat, että isät, äidit, siskot ja veljet puhuisivat paljon kuuromykille joka-päiväisistä tapahtumista. Tavallisesti he eivät tahdo puhua mitään kuuromykille, kun on suurta vaivaa puhua hitaasti kun kuuro ei kuule. Tavallisesti he antavat kuuron elää yksi-toikkoisuudessa ja tietämättä jokapäiväisistä tapahtumista. Kun perheessä keskustellaan vilkkaasti, niin silloin kuuromykässä syntyy uteliaisuus ja hän rupeaa kysymään joltakulta; mistä asiasta he puhuvat. Mutta tulee aina vas-taus: »Ei mitään». Hän kyllä voisi puhua asiasta kuurolle, mutta hän ajattelee, että on paljon vai-vaa puhua kuurolle, sentähden hän sanoo »Ei mitään». Tästä vastauksesta kuuro aina louk-kaantuu ja tulee alakuloiseksi ja huomaa joutu-vansa yksinäisyyteen.

Tämän tähden kuuro rupeaa kyllästymään koti- ja perheoloon, kun ei saanut mitään puhua heidän kanssansa. Hän rupeaa ajattelemaan lähteä kaupunkiin, saadakseen puhetovereita ja toisten kuuromykkien seuraa.

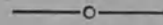
On totta, että kuuromykät tahtovat muuttaa pois maalta, mutta se riippuu koti- ja perheoloista.

Viime kesänä, Suomen messujen aikana minä viivyin yhden viikon Helsingissä ja tapasin siellä joukon nuoria kuuromykkä-miehiä, jotka olivat muuttaneet pois mailta Helsinkiin. Heiltä rupesin tiedustelemaan, mikä on syynä, että he muuttivat Helsinkiin. Melkein kaikki selittivät samaa kuin juuri puhuin.

Viime kesänä minä olin matkoilla Hämeessä ja Pohjanmaalla. Matkalla poikkesin erään nuoren kuuromykkä-pojan kotiin pariaksi päiväksi ja tässä kodissa minä ihmettelin ystävällisyyttä kuuromykkiä kohtaan. Tämä kuuro poika viihtyi hyvin kotona ja kehui, että voi seurata perhe-asioita. Huomasin, että isä, äiti ja siskot puhuivat aina kylän asioita ja tapahtumia kuuroille pojalle. He osaavat puhua hitaasti, että kuuro ymmärtää asiat. Tämä kuuro puhuu paljon kotiväen kanssa ja kaikki ovat herttaisia ja ystävällisiä kuuroille, joka ei elä yksinäisyydessä, vaan voi seurata hyvin toisten kanssa, vaikka ei kuule. Tämä poika puhui, ettei tahdo koskaan muuttaa kaupunkiin, vaan tahtoo pysyä kotona, maanviljelystöissä. Tämä on hyvin ilahuttavaa.

Sentähden minä pyydän ehdottaa, että Suomen Kuuromykkäin Liitto, joka on tähän asti tehnyt paljon hyvää Suomen kuuromykkien hyväksi, asettaisi vastedes jonkun sopivan kuuromykkäin asioita tuntevan kuuromykkäin opettajan, joka virkansa ohella kesällä matkustaisi pitäjistä pitäjiin, missä löytyy paljon kuuromykkiä ja kutsuisi kuuromykkien äitejä, isiä, veljiä, siskoja, holhoojia, isäntiä ynnä muita kokoukseen, jossa opettaja pitää esitelmän kuuromykkien elämän kohtaloista, heidän kohtelemisestaan ja kasvattamisestaan ja opettaisi ja neuvoisi; millä tavalla voisi keskustella kuuromykkien kanssa. Opettaja näyttää, miten hän keskustelee kuuromykän kanssa. Siten kuulevat maalaiset ihmiset oppisivat kohtelemaan kuuromykkiä lempeästi ja puhumaan hitaasti, että voisivat keskustella kuuromykkien kanssa.

Viime kesänä Perttulan hokouksessa opettaja J. K. Palomaa ehdotti, että kuuromykkäkouluihin kutsuttaisiin oppilaiden vanhempia kokoukseen, jossa olisi esitelmää ynnä muuta ohjelmaa heille, että vanhemmat oppisivat m.m. tuntemaan kuuromykkien opetusta ja keskustelemaan ja puhumaan heidän kanssaan. Se on minusta kovin hyvää ja toivon, että Suomen Kuuromykkäin Liitto rupeaisi tekemään samalla tavalla, lähettäen jonkun opettajan kiertämään kesällä pitämään kokouksia kuuromykkien isille, äideille, veljille, holhoojille, että ne oppisivat puhumaan selvästi ja hitaasti kuuromykille. Tästä tulee ehkä hyötyä kuuromykille, sillä he rupeaisivat viihtymään kotona ja voisivat seurata asioita, ettei heidän tarvitsisi jättää maanviljelysuraansa.

Eräs rippikoulumuisto.

Kun K.m. lehdestä näin nuo neiti Helsingin tutut kasvopiiirteet, niin muistui mieleeni eräs hetki rippikouluajaltani, joka poislähtemättömästi on syöpynt sydämeeni. Oli kirkas ja lämmin toukokuun päivä v. 1919. Kevätaurinko paahtoi kuumasti sisään Kuopion K.m. koulun avaran juhlasalin akkunoista, sali oli koristettu katajaköynnöksillä ja kukilla. Valkoinen alttari oli pystytetty salin perälle ja seinällä alttarin yläpuolella seisoi suuri ristiinnaulintokuva, jota kauniit kukkavihkot ympäröivät. Seisoimme kaikki rippilapset mustiin juhlapukuihin puettuina suorissa riveissä lähellä alttaria. Pastori seiso ristiinnaulitunkuvan edessä ja puhui lämpimin, sydämeen käyvin sanoin Jeesuksen rakkaudesta ja synteinanteeksiantamisesta. Sitten hän, vakava, juhmallinen, ilme kasvoillaan kutsui meitä ehtoollispöytänsä. Silloin minä pelkäsin, epäröin, enkä uskaltanutkaan oikein mennä, sillä en tuntenut itseäni kelpolliseksi astumaan tuohon pyhään pöytänsä, sillä olihan Jeesus niin korkea ja pyhä ja minä olin vain syntinen ihminen. Kun kaikki olivat jo kumartuneet ehtoollispöytänsä ja minä jäin vielä epäröiden seisomaan, niin silloin kohtasin pastorin lempeän, tutkivan katseen, joka näytti sanovan: Sinä rauhaton sielu, tule Jeesuksen luo, miksi pelkää! Samassa tunsin sisimmässäni äänen sanovan:

»jokainen joka tulee minun tyköni, sitä minä en heitä ulos.» Silloin rohkein mielin polvistuin alttarin ääreen ja pelko oli poissa. Kun nousin ehtoollispöydästä, niin tunsin, että Jeesus oli nyt minua lähempänä kuin koskaan ennen ja sydämeeni tulvehti ihmeellinen rauha. Sillä hetkellä tunsin itseni niin äärettömän onnelliseksi, tunsin että elämässäni oli tapahtunut suuri käänne. En ollut enään lapsi, vaan täysikasvuinen tyttö, jolle elämä näyttäytyi aivan toisessa valossa kuin ennen. Silmäni olivat nyt avautuneet näkemään elämän todellisuutta, josta minulla lapsena ei ollut aavistustakaan. —

Juhlasali oli ääriään myöten täynnä ihmisiä, jotka liikutetuin hartain mielin ja hellä, säälivä ilme silmissään katselivat toimitusta. Katselijain joukossa huomasin hennon, kalpeakasvoisen naisen, joka oli puettu mustaan yksinkertaiseen pukuun. Hän seisoi lähinnä meitä ja katseli meitä suurilla tummilla silmillään ja siinä katseessa kuvastui niin ääretöntä hellyyttä, sääliä ja rakkautta, joka niistä tulvehti meitä kohtaan. Koko ajan seisoi hän siinä liikkumatta, kädet ristissä ja hänen katseensa kohosi tuon tuostakin ylöspäin ja kasvoilla oli niin harras, rukoileva ilme. Kun toimitus oli päättynyt ja pastori ja opettajat olivat onnitelleet meitä ja ihmisjoukko hajaantunut, kokosi tuo neiti meidät yhteen luokkahuoneeseen ja piti meille hartaan, sisältörikkaan jäähyväispuheen. Sitten hän seisoi kauvan äänetönnä liikkumatta, katse ylöspäin kohotettuna ja hänen huulensa värähtelivät. Hän oli vaipunut hiljaiseen rukoukseen. Sitten hän katsoi meitä jokaista erikseen pitkään ja tutkivasti kuin olisi hän tahtonut nähdä, mitä me ajattelimme ja sanoi äkkiä »uskotteko, että Jeesus on nyt tässä meidän keskellämme, näkee meidät ja tietää mitä me ajattelemme. Jeesus on meidän kanssamme niin kauvan kuin me elämme. Minä toivon että pysytte Jeesuksen omina. Tänään olette uudistaneet ystävyysliiton Jeesuksen kanssa. Älkää rikkoko liittoanne, vaan pitäkää se pyhänä, niin pysytte onnellisina Jumalan lapsina.» Sitten hän puristi jokaista lämpimästi kädestä ja sanoi: »Nyt meidän täytyy erota toisistamme, mutta tuolla ylhäällä Isän luona, siellä tapaamme». Vielä kerran katseli hän meitä äidillisesti hymyillen. Sitten hän hiljaa vakavin askelin poistui luokasta. Kun hän oli mennyt, kysyin eräältä oppilaalta, kuka

se neiti oli. »Sehän on Naimi neiti», vastasi hän ja katsoi minuun ihmettelevin, kysyvin silmin ja hänen kasvoillaan kuvastui hämmästyttä. Enkö minä nyt Naimi Neitiä tuntenut? Sadat kuuromykkäthän tunsivat Naimi neidin, joka aina herttaisena ja avuliaana liikkui heidän keskelään ja levitti rakkautta, iloa ja tyytyväisyyttä ympärilleen ja olihan Naimi neiti ollut opettajana jo yli 20 vuotta. Sadoille k. mykille oli hän siis jo ehtinyt jakaa opin ja tiedon aarteita, joista nämä varmaan kiitollisina ja siunaten muistelivat häntä. Huomasin miten eronhetki oli raskas Naimi neidin oppilaille; he itkivät, eivätkä olisi mitenkään tahtoneet erota tuosta rakkaasta opettajastaan, joka oli heitä jo pienestä pitäen ohjannut ijankaikkisen elämän tielle ja oli kylvänyt heidän sydämiinsä totuuden ja rakkauden siemeniä, jotka kerran ovat kantava hedelmiä, elämää ja ijäisyyttä varten. — Niin — nyt on Naimi neiti täyttänyt 60 vuotta. Enemmän kuin puolet on siis elon taivalta kuljettu. Paljon on Naimi neiti ehtinyt tehdä työtä laajalla ja karulla työvainiolla yhteiskunnan heikompien tukemiseksi ja auttamiseksi elämän raskaassa taistelussa. En ole käynyt k.m. koulua koskaan, joten en päässyt Naimi neitiä lähemmin tuntemaan, vaan se pieni hetki, jonka sain olla hänen seurassaan, jätti sydämeeni kauniin, pysyvän muiston. Toivon, että Jumala antaisi Naimi neidille voimaa ja terveyttä jatkaa siunauksestarikasta työtä ja samalla toivon tyyntä ja rauhallista elämän iltaa.

Elsa Kämäräinen.

Lontoon kuuromykkäinkouluista.

Lontoo on Englannin pääkaupunki. Se on maailman suurin kaupunki. Siellä on asukkaita noin 7 miljoonaa. Tietysti on siellä paljon kuuromykkiä ja monta kuuromykkäin koulua. Näissä kouluissa on nykyään noin 700 oppilasta.

Kuuromykkäin koulut Lontoossa ovat rakennetut kansakoulujen lähelle, samoille alueille. Mutta on kuuromykkäinkouluilla omat rakennuksensa ja omat leikki- ja urheilukenttensä. Kouluissa ei ole omaa asuntolaa. Oppilaat asuvat kodeissaan tai kortteereissaan. He tulevat aamulla kouluun, saavat siellä ruoka-aterian, lukevat 5 tuntia

ja menevät illalla kotiin. Koulua pidetään 5:nä päivänä viikossa; lauantaina ja sunnuntaina eivät oppilaat ole koulussa.

Jokaisessa koulussa on noin 100 oppilasta, 5—14 vuoden vanhoja. 14 vuotta täyttäneet oppilaat muutetaan „jatkokouluun“, jossa käyvät 2 vuotta. Lontoossa on 2 jatkokoulua. Siellä opetetaan oppilaille käytännöllistä työtä ja oppilaat asuvat koulujen asuntoloissa. Pojilla ja tytoilla on eri jatkokoulut.

Oppilaita otetaan kouluihin pitkin vuotta. Jatkokouluihin muutetaan oppilaita 2 kertaa lukukaudessa. Opetusta annetaan samalla tavalla kuin meillä ja luokat ovat yhtä suuret kuin meillä.

Lontoo on kovin vilkasliikkeinen kaupunki. Kadut ovat aina täynnä ihmisiä, automobileille, ajajia y. m. liikettä. Kaduilla, maan alla ja ilmassa kulkee rautateitä. Siis kolme rautatietä päällekkäin. Kuuromykkäin on kovin vaikea kävellä Lontoon kaduilla. He ovat aina vaarassa joutua vahinkoon vilkkaan katuliikkeen tähden. Sentähden on jokaisella koululla omat oppilasten saatijat. He hakevat oppilaat kouluun joka aamu ja vievät heidät illalla taas kotiin. Muutamilla lapsilla voi olla yhden tunnin rautatiematka koulusta kotiin.

K. m. kouluissa on myös muutamia luokkia heikkokuuloisia eli puolikuuroja lapsia varten, jotka eivät kuurouden tähden voi käydä kansakoulua. He oppivat lukemaan huulilta puhetta. Kuulojätteiden avulla (= he kuulevat vähän) he oppivat hyväksi huulilta-lukijoiksi. Sellaisella luokalla opetetaan melkein samoja aineita ja samalla tavalla kuin kansakoulussa.

Kaikkiaan on Lontoossa nykyään 10 k. m. koulua sekä 2 jatkokoulua, yksi koulu heikkolahjaisille oppilaille ja yksi juutalaisia k. m. lapsia varten.

Jatkokouluissa opetetaan oppilaille ammattitaitoa. Puolet oppiajasta opitaan ammattia, toinen puoli käytetään lukemiseen. Pojat oppivat puusepän, suutarin, räätälin ja leipurin ammatteja. Tytöt oppivat ompelua, pyykinpesua, silitystä ja ruuanlaittoa. Koulusta päästyään saavat oppilaat heti työpaikkoja mestarien luona. Jatkokouluilla on omat suuret urheilukenttensä, joissa urheilua harjoitetaan. Englanti on suuri urheilumaa; Suomen jälkeen paras Euroopan maista Olympialaisissa kilpailuissa. Opetusta annetaan ulkona luonnonhelmassa suurimmaksi osaksi. Jatkokouluissa

on monta eri rakennusta, joissa oppilaat asuvat kuin suurissa perheissä.

Jatkokouluissa on n. 70 oppilasta kussakin.

(Ruotsin K. m. lehden mukaan).

Karjalan saloilta.

(Lehti kuuromykkäin matkapapin päiväkirjasta).

Tuiskuisena helmikuun päivänä istuuduin T:n pysäkillä, Karjalan radan varrella, torpanmiehen Otto Sihvon rekeen. Olin matkalla hänen mökilleen, kauas T:n pitäjän sydämaille katsomaan hänen viittä kuuromykkälastansa, joista hän minulle oli ilmoittanut ja joitten kouluun toimittamisesta erämaan mies oli huolissaan.

Korkeitten Karjalan vaarojen yli kulki tuiskuinen tie. Yhä syvemmälle se painui metsien kätköön paeten asuttuja seutuja. Mitä kauemmaksi se valtatieltä loittoni, sitä kaapeammaksi se kävi, sitä syvempään upposivat keveän karjalaishevosen jalat pehmeään hanteen, sitä kaarevammiksi olivat nuorten koirujen ja kuusien rungot painuneet lumitaakansa alla tien molemmin puolin. Hitaasti eteni mökinmiehen hevonen lumisella metsätiellä. Mutta kun erästä vaaran rinnettä ajelimme, niin osoitti ajomieheni pienten peltojen keskellä olevaa, miltei lumikinosten peittämää, pientä mökkiä toisen vaaran kupeelta ja lausui: »tuollahan se on meidän suojamme». Puistelin lumen pois turkkini kaulukselta ja kurotin kaulaani nähdäkseni paremmin miehen osottamaan suuntaan. Näin tuolla vaarojen välisen laakson toisella puolella metsätorpan rakennusryhmän: peltotilkan, pellon alla rannan ja kaiyon, läävän, aitan ja tupsasen.

Harvoin, harvoin osuu vieraan, pitkämatkaisen herran tie Karjalan erämaan torppaan. Se on köyhän mökin historiassa sellainen merkkitapaus, että siitä kerrotaan kautta kylien vielä kauan perästäpäinkin. Ei siis ihme, että ajaessamme eteisen portaitten eteen mökin ainoa ikkuna tuli täyteen uteliaita kasvoja. Jokainen koetti saada itselleen mahdollista parhaimman näkötilan akkunan kolmella ruudulla; neljäs oli rikki ja vanhoilla rievuilla

tukittu. Monet tutkivat lasten silmät tähytelivät sitä »huulipartaista» herraa, josta isä ja äiti jo monena päivänä olivat viidelle kuurolle lapselleen viittaillen kertoneet, ja joka nyt tuossa isän ruunan vetämässä lainareessa eteisen portaita läheni. Viiden kuuron lapsen ohella olivat mökin 3 kuulevaakin pienokaisista ottaneet paikan itselleen ikkunalla. Vilkkaat silmät vilkkuivat, pikku olkapää nousivat ja laskivat, kädet liikkuiivat kiivaassa tahdissa. Ruutua pyyhkäistiin tuon tuostakin, ettei hengityksen synnyttämä huurre näköalaa estäisi.

»Huulipartainen» herra astuu tupaan. Äkkiä tyhjentyä penkki akkunasta. Jokainen mökin valkotukkainen lapsi pakenee tuvan turvallisimpaan paikkaan uunin peränurkkaan, jota permannolta päin suojeli nuorimman kehto. Kun vieras herra on saanut turkkinsa riisutuksi sekä on tervehtinyt mökin emäntää ja paria kylältä saapunutta vierasta, niin suuntaa hän katseensa kehdon taa uunin nurkkaan, missä pellavapäinen parvi äänetönnä seiso. Siellä kohtasi hänen katseensa kahdeksan silmäparin utelijaat, kysyvät katseet. Siellä näki hän kahdeksan poskiparia, joille tuvan lämpö ja hetken juhlallisuus oli hehkuvan punan nostattanut. Vieras, huulipartainen herra, nyökkäsi päätään lapsille tavallisesti ja ojensi kätensä kutsuen heitä tervehtimään. Silloin alkoi kahdeksanpäinen lapsiliuta liikkua. Jokainen, aina 14 vuotisesta esikoisesta, Juhaniasta alkain, ikänsä mukaan astui nyt esiin, tytöt niiten, pojat kumartaen, vierasta tervehtimään. Omituinen, äänetön jono salon lapsia! Pian oli koko ryhmä taas järjestynyt äskeiseen turvapaikkaansa kehdon taa, uunin nurkkaan.

Vähitellen laukesi juhlallinen jännitys pirtissä vieraan kahvia juodessa. Eräisiin silmiin uunin nurkassa pyrki veitikkamainen hymy. Eräitä tuppasi naurattamaan kun toisiinsa katsoivat. Eräs pieni olento kyykistyi lattialle istumaan ja katseli vierasta toisella silmällään kehdon korvan läpi. Merkitsevästi katselivat mykät lapset toisiaan. Tuntui siltä kuin heidän katseensa olisivat virkkaneet toisilleen: »tuossa se nyt on se 'huulipartainen', josta isä ja äiti ovat viittaillleet. Hän se vie meidät kauas, kauas pois täältä salolta. Hän an-

taa kirjat ja kynät ja kivitaulut käteemme. Hän näyttää meille avaran maailman, jossa on paljon samallaisia lapsia kuin mekin: kuulemattomia, puhumattomia».

Ujoisuus näytti vähitellen hävinneen lapsista. He ymmärsivät, että huulipartainen herra oli heitä varten sinne tullut; hän kuului heille ja he hänelle. Ainoastaan pikkumies, Tauno, pysyi varovaisena ja voittamattomana. Tauno oli vasta 4-vuotias. Lyhyt ja tanakka. Hiukset pellavanvalkeat. Posket hohtavan punaiset. Silmät kirkkaan siniset, joihin väkisinkin pyrki pelon ja ujouden kyyneleet. Karjalaislapikkaat oli Taunolla jalassa ja leveät housut. Puhtaat, lyhyet paidanhihat peittivät pulleita käsivarsia. Nuttu oli heitetty pois pirtin helteessä. Pienet liivit korvasivat sen. Kädet pidettiin housuntaskuissa. Äidin askarrellessa hiiloksen luona kahvinkeittohuoneissa pitäytyi Tauno lujasti mummon kupeella hellittämättä katsettaan vieraasta herrasta. Sellaista outoa miestä ei Tauno milloinkaan ollut nähnyt. Siksi ei hän päässyt pelon alta pois, ei sittenkään vaikka näki Helmi-siskon ja Heikki-veljensä jo aivan tavallisesti seuraavan vieraan herran käsien liikkeitä. Tauno parka kun ei kuullut eikä osannut puhua, niin jäivät hänen ajatuksensa salaan toisilta ja toisten häneltä. Taunolla oli sama kova kohtalo kannettavana, kuin neljällä siskollaan. Ensimmäinen Sihvon lapsista, Juhani, syntyi maailmaan kuuromykkänä. Toinen torpan kahdeksasta lapsesta oli kuuleva ja puhuva. Mutta sitten tuli peräkkäin 4 kuuroa lasta. 2 nuorinta olivat taas täysaistisia.

Tämän lapsiparven hyväksi räätöivät pienen mökin mies ja vaimo. Ei ole ollut helppoa saada leipää riittävästi kahdeksaan suuhun, lapikkaita kahdeksaan jalkapariin, kintaita kahdeksaan käsipariin, siihen vielä muut vaatteet, lakit, huivit y. m. Karhea oli ja känsäinen isän käsi. Kuihtuneen ja kalpean näköisenä liikkui äiti kahvintarjoiluhommissaan. Ilme Otto Sihvon ja vaimonsa kasvoilla kertoi ankarasta työstä, huolista, kieltämyksistä.

Mutta valkotukkainen lapsilauma uunin nurkassa näytti terveeltä, vilkkaalta ja älykkäältä. Ja kun vieras, huulipartainen herra, avasi puskinsa ja kutsui jokaista samaan osansa sen

sisällöstä, niin kuvastui riemu heidän rehevillä kasvoillaan. Pian oli 8 suuta täydessä työssä karamellia purren. Ääntä ei kuulunut. Katseet, päänyökkäykset ja muutamat pikku kädenliikkeet vain riittivät ajatusten ilmaiseksi.

Vilkaaseen karjalaiseen tapaansa kertoivat vanhemmat vieraalle lapsistaan. Kuvailivat tuskaansa kun havaitsivat, että yksi lapsi toisensa jälkeen jäi kuuroksi ja puhumattomaksi. Miten kasvattaa heitä, miten opettaa heitä?, Miten saada heistä ihmisiä? Tuskin tiesivät kuuromykkiä olevan olemassakaan. Ei tiedetä Karjalan sydänmailla mitään kuuromykkäinkouluista eikä niistä laitoksista, joita heidän hyväkseen on olemassa.

Vuotia kului. Lapset kasvoivat. Vihdoin saivat vanhemmat kuulla kuuromykkäinkouluista. Hyväntahtoisten ihmisten ja pitäjän papiston avulla saatiin Sihvon viiden kuuromykkälapsen hakupaperit lähetetyiksi eräaseen maamme kuuromykkäin »puhekouluun». Keventynein sydämin ja kiitollisin mielin jäivät vanhemmat odottamaan vastausta asianomaisesta koulusta pääsevätkö heidän lapsensa sinne ja milloin pääsevät, että tietäisivät ruveta varustautumaan sen varalle. Lapsilleen koettivat vanhemmat myös selvittää koulunpääsykysymystä. He koettivat käsin viittailla heille miten kuurot lapset viedään junalla kauas, kauas pois ja että siellä kaukana »huulipartainen», hyvä mies antaa kirjan, josta luetaan, opettaa suulla puhumaan, kirjoittamaan ja työtä tekemään. Outoja asioita ne olivat salomökin kuuromykkäpienokaisille. Kummat aavistukset, mielikuvat ja odotukset täyttivät lasten mielen. Kerran oli vanhin kuuroista lapsista kesken halkojen pilkkomisen tullut pihalta äidin luo ja viittaillut, että pian nämä puut hänen puolestaan saavat rauhassa kasvaa metsässä. Sahan ja kirveen ripustaa hän nauhaan. Sillä niillä ansaitsee vain pieniä rahoja. Mutta kunhan se »huulipartainen» herra siellä kaukana häntä opettaa ja hän kerran suurena miehenä koulusta palaa siistissä vaatteissaan tähän kotimökkiin takaisin, niin on hänellä mukanaan ompelukone. Sillä ansaitseen suuria rahoja ompelemalla housuja ja takkeja kyläläisille. — Koulunmenosta uneksivat kuurot lapset yhtenään, siitä viittaillivat

he toisilleen päivittäin. Koulumatkalle rupesi ennen muita vanhin, Juhani, varustautumaan. Hän poimi ahkerasti marjoja kesällä ahoilta ja pellonpientareilta. Niitä hän kuljetti kaukaksi naapurikyliin. Sai 5 penniä sieltä, 10 täältä. Talteen kertyi kokonaista 50 penniä. Niitä säilytti isä paperikäärössä aitan orren ja kattolaudan välissä. Tämä ensimmäinen oma ansio piti otettaman sitten kukkaroon matkarakaksi kun poika läksisi köyhästä kodistaan avaraan maailmaan.

Kului kesä. Syksy alkoi lähetä. Mutta odottettua vastausta koulun johtajalta ei kuulu. Ei tule riviäkään, joka ilmoittaisi odottaville vanhemmille onko heidän hakemuksensa hyväksytty, pääseekö heidän lapsensa kouluun. Vähistä varoistaan kudotti äiti kangasta ja siitä teetti vaatteet kahdelle vanhimmalle lapselle. Uudet lapikkaat valmisti heille kylän suutari. Vanhemmat odottivat ja lapset odottivat lähtöpäivää. Tulee syyskuun 1 päivä, kuluu viikko ja pari siitäkin eteenpäin. Mutta ei tule tietoa koulunpääsystä, eikä kuulu matkalippua lapsille. Vihdoin kävi isä kauppa puodista ostamassa paperiarkin, kirjeenkuoren ja postimerkin. Sitten läksi hän kylältä hakeemaan kirjoitusmiestä, joka kysyisi sieltä koululta miten asiat ovat. Vihdoinkin tuli vastaus. Siinä ilmoittaa koulunjohtaja, että vanhin poika, Juhani, ei voi päästä enää siihen kouluun, koska hän ennätti täyttää jo 12 vuotta 2 ½ kuukautta ennen koulun alkua, syyskuun 1 p:nä. Puhekouluun kun ei oteta 12 vuotta täyttäneitä. Nuorempi poika kyllä ikänsä vuoksi voisi päästä, mutta koulussa ei ole nyt tilaa hänelle, odottakoon vielä 2 vuotta sillä oppilaita otetaan kouluhin vain joka toinen vuosi.

Tämä sanoma ei ollut ilosanoma Otto Sihvolle ja hänen vaimolleen. Turhaan meni odotus, turhaan valmistukset. Jos olisi edes aikoinaan saanut vastauksen! Köyhällä on aina vastoinkäymisiä. Mutta salon torpantäiden ei auttanut muu kuin alistua kohtalonsa.

Kaiken tämän kertoivat Sihvo ja vaimonsa vieraalleen.

Oli kulunut jo 2 vuotta siitä kun he olivat tehneet nuo yrityksensä kuurojen lastensa kouluunsaattamiseksi. Kysyin onko nyt jo

14 vuotiasta Juhania koetettu toimittaa yli-ikäisten »viittomakouluun» kun hän 2½ kuu-kauden takia joutui ylikäiseksi »puhekouluun» päästäkseen. Vastattiin, että puhekouluunjohtaja oli ilmoittanut lähettäneensä Juhaniin hakupaperit viittomakoulunjohtajalle ja että sieltä oli taas toista vuotta vastausta odotettu mutta turhaan. Vihdoin, kauan turhaan odotettuaan, oli Sihvo taas hankkinut kirjoitusmiehen, paperin, kuoren ja postimerkin, ja kirjoittanut viittomakoulunjohtajalle onko hänellä toivoa Juhaniin pääsemisestä kuuromykkäinkouluun. Vastattiin, ettei sinne ole sennimisen pojan hakupapereita puhekoulusta eikä muualtakaan saapunut! Tiedustelkoon niitä puhekoulunjohtajalta! Sitäpaitsi, kirjoitti johtaja, on Juhani liian nuori, 14 vuotias, päästäkseen viittomakouluun, Sillä sinne otetaan vain 18 vuotiaita. Juhani parka! Puhekouluun liian vanha, viittomakouluun liian nuori! Täytyy kulua 6 kokonaista pitkää vuotta hukkaan hänen elämässään ennenkuin voi kouluun päästä.

Vanhempain kertomus ponnistuksistaan lastensa kouluunsaattamisesta oli liikuttava. Ky-syvät, odottavat katseet kuurojen lasten silmistä tuijottivat minuun. Ne aavistivat, että heidän kohtalonsa oli kysymyksessä, heidän tuleva elämänsä oli ratkaistavana. En voinut muuta sanoa kuin: odottakaa; ensi syksynä kun uusia oppilaita otetaan kouluihin niin ehkä silloin on teidänkin vuoronne. —

Ihmeissään katselivat lapset kun outo herra puki turkit päälleen, hyvästeli ja läksi isän saattamana taas pois. Eikö se vienytkään meitä!? Missä on kirjat ja taulut ja muut? Vai eikö tämä ollutkaan se oikea »huulipar-tainen herra?»

Tietoja kotimaasta.

Pastori H. Nyberg pitää esitelmää ja har-taushetkiä kuuromykille m. m. *Viipurissa* jouluk. 18 ja 19 p:nä, *Kotkassa* 20 ja 21 p:nä, *Lappeen-rannassa* 16 ja 17 p:nä. *Tampereella* on pastori N. tammikuun 1 ja 2:nä päivinä, jolloin siellä pi-detään m. m. kotiopinnot ja lausuntokilpailut.

Riihimäen Kuuromykkäinyhdistyksen joulu-kuusijuhla pidetään Etelä-piirin kansakoululla van-han tavan mukaan uutena vuotena (1 p. tammik.).

Kokous alkaa klo 12 päivällä. Ohjelmassa m. m. joululahjojen jako, ja pyydetään jokaisen saapu-van valmistamaan lahjoja. Terve tuloa!

15-vuotisjuhlaansa vietti Turun Kuuro-mykkäin Raittiusyhdistys viime syyskuun 26 p:nä K. m. yhdistyksen huoneustossa omassa pii-rissä. T. K. R. Y:sen lippu oli asetettu salin sei-nälle. Ohjelmassa oli m. m. T. K. R. Y:sen pu-heenjohtaja J. K. Palomaan pitämä avauspuhe, jossa hän mainitsi havaintoja raittiustyöstä kuu-romykkäin keskuudessa ennenkuin raittiusyhd-istys perustettiin ja raittiusyhdistyksen toi-minnasta 15 vuoden aikana, E. Savisaaren pi-tämä esitelmä T. K. R. Y:sen horjumattomasta työstä sen pitkällä vaikutusajalla ynnä muuta. Tilaisuudessa E. Savisaari kiitti T. K. R. Y:sen puolesta sydämellisin sanoin opettaja J. K. Palomaata siitä, että opettaja Palomaa on ollut T. K. R. Y:sen puheenjohtajana 15 vuotta sen perustamisesta asti ja tehnyt paljon työtä rait-tiusasiain hyväksi kuuromykkäin keskuudessa. Juhla oli onnistunut ja sai yhdistys uusia ystä-viä k. m. keskuudessa.

Huomautus. Viime syyskuun numerossa »Kuuromykkäin Lehteä» oli »Juoppoutta vas-tustamaan» niminen kirjoitus ja siitä näkyy, että kuuromykkäin ovat antautuneet juoppotteluun. Se on hyvin surullista, että kuuromykkät rupea-vat rikkomiaan pyhää Kietolakia, vaikka kou-luissa ja yhdistyksissä on neuvottu paljon rait-tiudesta. Ikävintä on, että äsken koulusta pääs-seet pojat menevät mukana. Mutta mainitun kirjoituksen johdosta pyydän huomauttaa, että Turussa ei juoppottelu ole päässyt uuteen alkuun Kietolain aikana, eikä täällä ole nähty kuuro-mykkiä päihtyneinä ja juopottelevina. Har-taimpana toivomuksena on, että he pysyisivät raittiina ja viinat ja juopottelut olisivat kau-kana heistä.

Koettakaa auttaa ja pelastaa kuuromykkiä viinanhimosta!

Muistopäiviä. 90 vuotta täytti Turussa syys-kuun 19 p:nä professorinrouva Elisabeth *Arr-henius*, joka korkeasta iästään huolimatta on vielä hyvissä sekä ruumiin että hengen voimissa. 50 vuotta täytti Turussa lokakuun 4 p:nä kir-jansitoja hra Lennart *Arrhenius*.

Merkkipäivänään saivat rouva *Arrhenius* ja hänen poikansa hra *Arrhenius* m. m. kuuromyk-kiltä kauniit kukkaislaitteet.

Muistopäiviensä johdosta antoivat juhlistavat Turun kuuromykkäinyhdistyksen jäsenille kah-vit yhdistyksen huoneustossa. Tässä kodikkaassa tilaisuudessa m. m. opettajatari neiti H. *Arrhenius* kertoili hauskesti ja vilkkaasti muistoja Turun kuuromykkäinkoulun vanhemmilta ajoilta.

Muistolahjana sai räättäli Elias Savisaari täyt-täessään 30 vuotta lokakuun 20 p:nä Turun kuuromykkäinyhdistyksen jäseniltä kauniit ho-

peaiset kellonperät ja kukkia. Lahja annettiin hra Savisaarelle tunnustukseksi hänen työstään kuuromykkäin keskuudessa. Lokakuun 31 p:nä vietettiin Turun yhdistyksessä hra Savisaaren syntymäpäivää. Illanvietossa, jonne oli myöskin kutsuttu Turun koulun entiset ja nykyiset opettajakunnan jäsenet ja muita Savisaaren tuttavita, pidettiin puheita, lausuttiin runoja ja juotiin kahvia.

Opettaja Aapo Jukolan kuoleman muistojuhlaa vietettiin lokakuun 10 p:nä Turun Kuuromykkäin yhdistyksessä. Juhlaan saapui kutsusta opettaja Jukola-vainajan rouva perheineen ja palvelijoineen, useita kuuromykkäin opettajia ynnä paljon kuuromykkäitä. Ohjelma alkoi hra E. Raitasen lausumalla virren 275. Johtaja E. J. Pesonen piti sitten kauniin puheen vainajan muistolle. 4 kuuromykkäneitiä lukivat vainajan kirjoittaman vuorokeskustelun: »Lämpöä vanhoille kuuromykillle». Väliajalla tarjottiin kaikille kahvia leipineen. Sitten E. Savisaari piti puheen opettaja Jukolan kauniista elämästä ja työstä kuuromykkäin hyväksi. Neiti H. Mäenpää lausui kauniin hengellisen laulun. Juhla päättyi rukouksella, jättäen kaikkiin kaipauksen hyvästä opettajasta.

Tietoja Vaasasta.

Rouva *Ester Toft* vieraili Vaasassa 16 p:nä Elokuuta. Hän kutsui kaikki kuuromykyt Pelatusarmeijan kokoushuoneelle ja piti hartaustehkeen kuuromykyille ja tarjosi heille kahvia ja leivoksia. Siitä kuuromykyt ovat hänelle kiitollisia.

Betty Skinnars ja *Alfred Hallbeg* vihittiin avioliittoon 5 p:nä syyskuuta pastori K. Nymanin uudessa kodissa.

60 vuotta täytti *Amanda Järvinen* marraskuun 16 p:nä. Hän on syntynyt Saarijärvellä ja Kuopion entinen kuuromykkäin koulun oppilas. Hän on erittäin antelias ihminen Vaasan kuuromykkäin joukossa. Milloin vaan joku kuuromykkä tai kuuleva ystävä käy hänen luonaan, heti hän tarjoaa kahvia ja ruokaa y.m. mitä vain sattuu olemaan kulloinkin varastossa. 60 vuotta täyttäessä hän kutsui kuuromykyt ja kuuromykkäin ystävät luokseen ja tarjoili heille kahvia ja omatekoisia leivoksia ja kaikenlaisia herkkuruokia, että kaikki saivat palata tyytyväisinä koteihin. Lahjaiseen hän sai kukkia, kankaita ja monta muuta kaunista esinettä.

Lahjoitus. Jälkeenjättämässään testamentissa on entinen Turun kuuromykkäinkoulun opettajatar neiti *Tekla Holmström* lahjoittanut Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen Turun piirille 10,000 mk.

Kiitos. Kaikille niille Turun kuuromykyille ynnä muille ystäville, jotka muistivat minua 30 vuotissyntymäpäiväni johdosta kauniilla yhteisillä lahjoilla, kukilla, onnittelu-kirjeillä ja -kortteilla, pyydän lausua sydämelliset kiitokseni Turussa 23 p:nä lokak. 1920. *E. Savisaari.*

Huomatkaa!

Kuuromykkälehteen ei oteta kihlaus-, vihkimä- ja kuolinilmoituksia jos maksu ei seuraa mukana. Maksu kihlaus-, vihkimä- ja kuolin-ilmoituksista on 5 mk. Ilmoittajien pitää siis lähettää maksu ilmoitusten mukana, muuten niitä ei paineta.

Toimitus.

Tilatkaa Kuuromykkäin Lehti vuodeksi 1921.

Kuuromykkäin Lehti ilmestyy ensi vuonna, v. 1921, samankokoisena ja samaan suuntaan toimitettuna kuin tähänkin asti. Se sisältää opettavaa, hyödyllistä ja huvittavaa lukemista Suomen kuuromykyille ja heidän ystävilleen. Siihen otetaan tietoja maamme kuuromykkäin elämästä ja harrastuksista. Lehti koettaa voimainsa mukaan seurata heidän rientojaan. Myöskin hankitaan lehteen kuvia sen mukaan kuin varat riittävät.

Jokaisen kuuromykyän pitää tilata oma lehensä! Ja jokaisen kuuromykyän pitäisi hankkia lehdelleen uusia tilaajia tuttavainsa ja sukulaisensa piiristä.

Kuuromykkäin Lehti ilmestyy kerran kuuromykkäin kaudessa 8 sivuisena. Sen tilaushinta on 10 markkaa.

Lehteä voi tilata kaikista postikonttoreista maalla ja kaupungeissa. Myös voi tilauksen lähettää Suomen Kuuromykkäin Liiton toimistoon, os. Helsinki, Rikardinkatu 2.

Toimitus:

J. Sundberg,
Puistokatu 9.

Huugo Nyberg,
Johanneksentie 4.

Ahkerä ja rehellinen

kuuromykkä tyttö

otetaan palvelukseen, mieluummin joka taitaa käsityötä ja samoin ulkotyötä. Vastaukset palkka-vaatimuksineen ja suosituksineen lähetettävät heti.

Isak Nyrhinen.

Ylistaro. Larva-Kaukola.

Kihlauksemme purettu jo kesällä.

Maria Lamminmäki

ja

Väinö Poutanen

Jyväskylä.